

Raadsvoorstel

Raadsnummer:	2022-021	Zaaknummer: 1254437
Onderwerp:	Evaluatie 11 pilots sociaal domein	
Korte inhoud:	In de afgelopen twee jaren zijn er 11 pilots uitgevoerd binnen het sociaal domein. Doel van deze pilots was om, gebaseerd op gemeentelijke beleidsdoelstellingen, samen met de uitvoeringspartners te experimenteren met een andere manier van werken. De pilots zijn (bijna) allemaal afgerond, vandaar dat de afgelopen periode deze pilots zijn geëvalueerd. Met dit raadsvoorstel geven wij u inzicht in de evaluatie van deze 11 pilots. Uit de evaluatie is gebleken dat 8 van de 11 pilots voldoende bijdragen aan de beleids- of transformatiedoelstellingen van de gemeente. Daarvan is de dekking van 6 pilots opgenomen in de lopende meerjarenbegroting van de gemeente. Voor 2 pilots (Welzijn op Recept en het WelKOM huis) is ten opzichte van de lopende begroting aanvullende financiering nodig. Bij 3 pilots (Steady Base en Passend Onderwijs – Jeugdhulp en WMO naar WLZ) is gebleken dat de resultaten niet of onvoldoende hebben bijgedragen aan de gestelde doelen, deze worden in de huidige vorm beëindigd.	

Datum B&W:	8 maart 2022	Portefeuillehouder:	Wethouder Dijksterhuis
-----------------------	--------------	----------------------------	------------------------

Voorstel

1. Kennis te nemen van de evaluatieresultaten van 11 pilots in het Sociaal Domein.
2. Op basis van de aangetoonde maatschappelijke effecten de projecten Welzijn op Recept en het WelKOM huis voort te zetten.
3. De bij het beslispunt 2. Welzijn op Recept behorende incidentele financiële effecten van € 30.000,- in 2022 ten laste van de Algemene reserve te brengen en definitief financieel te verwerken in de 1e Bestuursrapportage 2022.
4. De bij het beslispunt 2. Welzijn op Recept behorende structurele financiële effecten van € 55.000,- per jaar vanaf 2023 integraal af te wegen bij de Voorjaarsnota 2022.
5. De bij het beslispunt 2. WelKOM huis behorende incidentele financiële effecten van € 90.000,- in 2022 ten laste van de rijksmiddelen covid 19-compensatie te brengen en definitief financieel te verwerken in de 1e Bestuursrapportage 2022.
6. De bij het beslispunt 2. WelKOM huis behorende structurele financiële effecten van € 240.000,- per jaar vanaf 2023 integraal af te wegen bij de Voorjaarsnota 2022.

Inleiding

In de afgelopen twee jaar zijn er 11 pilots uitgevoerd binnen het sociaal domein. Doel van deze pilots was samen met de uitvoeringspartners te experimenteren met een andere manier van werken. Dit was gebaseerd op gemeentelijke beleidsdoelstellingen. De start van de pilots is divers geweest. Verschillende initiatieven zijn voortgekomen uit de dialoogbijeenkomsten “Samen aan Zet”. Andere pilots zijn gestart vanuit de initiatieven van bijvoorbeeld de Taskforce, terwijl weer andere pilots zijn gestart op initiatief van de gemeenteraad.

De pilots zijn (bijna) allemaal afgerond. In de afgelopen periode zijn deze pilots geëvalueerd. In dit voorstel geven wij u inzicht in de evaluatie van deze 11 pilots. Voor 2 pilots wordt voorgesteld aanvullende financiering beschikbaar te stellen.

Overzicht van de 11 pilots:

1. Paashuis	7. Eigen Plan
2. WelKOM huis	8. Passend Onderwijs – Jeugdhulp
3. Welzijn op Recept	9. Jongeren in beeld
4. Leun en Steun	10. Schuldhelpverlening – Vroegsignalering
5. Wmo -> WLZ	11. Stop drugs Nijkerk
6. Steady Base	

Beoogd effect

Gebaseerd op de meest recente uitgangspunten/doelstellingen binnen het Sociaal Domein, die zijn vastgesteld in het Transformatieplan “Anders kijken, anders doen” (november 2020) en de Taskforce maatregelen, samen met de uitvoeringpartners experimenteren met een andere manier van werken. Daar waar de evaluaties aantonen dat de pilots bijdragen aan de gemeentelijke beleidsdoelstellingen kijken we naar een mogelijkheid tot doorzetting van de pilot.

Argumenten

1. A. De 11 pilots zijn op een eenduidige manier beoordeeld

Daar waar de pilots op basis van de evaluaties aantoonbaar bijdragen aan de gemeentelijke beleidsdoelstellingen is gekeken naar een mogelijkheid tot doorzetting van de pilot. Om de 11 verschillende pilots te beoordelen is een toetsingskader opgesteld. Hiervoor is aangesloten bij de meest recente uitgangspunten/doelstellingen binnen het Sociaal Domein die zijn vastgesteld in het Transformatieplan “Anders kijken, anders doen” (november 2020) en bij de Taskforce maatregelen.

Deze uitgangspunten zijn:

- We werken volgens de levenslooplijn
- We werken resultaatgericht
- De rol van de gemeente is het versterken van de leefwereld
- We normaliseren in plaats van problematiseren
- We werken nauw samen met onze partners
- We werken integraal en leggen verbindingen binnen en buiten de organisatie
- De ondersteuning is tijdelijk en heeft een duurzaam en houdbaar effect

Feitelijk betekent dit dat bij de beoordeling van de pilots gekeken is naar:

- of en hoe er invulling aan wordt gegeven om de toegang voor hulpvragen zo gericht mogelijk en in de directe nabijheid te (blijven) organiseren;
- zoveel mogelijk zwaardere hulp voor zijn en waar mogelijk de voorwaarden scheppen om ingezette zwaardere hulp af te schalen.

Op basis van het toetsingskader, gesprekken met de partners en verantwoordingsrapportages is per pilot beoordeeld of en hoe verder te gaan. Een verantwoording per pilot is opgenomen in *Bijlage 1*. Daarnaast zijn ook de evaluaties van Welzijn op Recept en WelKOM huis integraal in bijlage 1 opgenomen. Samenvattend hieronder de resultaten van de evaluatie:

Pilot:	Omzetten naar reguliere dienstverlening	Beëindigen	Opmerkingen
1. Paashuis	X		In de programmabegroting 2022 – 2025 is aangegeven dat structurele inbedding van het Paashuis wordt betrokken bij de gebiedsontwikkeling van de wijk Paasbos.

2. Welzijn op Recept	X		Voorstel aan raad voor aanvullende en structurele financiering.
3. WelKOM huis	X		Voorstel aan raad voor aanvullende en structurele financiering, in afwachting van landelijke regelingen m.b.t. de veranderde financiering dagbesteding GGZ.
4. Leun en Steun	X		De pilot L&S is doorontwikkeld tot de nieuwe maatwerkvoorziening "Lichte begeleiding". De pilot is daarmee afgerond en voortgezet in reguliere dienstverlening.
5. WMO -> WLZ		X	De pilot Wmo naar Wlz is voortijdig beëindigd op 1 september 2021. De pilot heeft onvoldoende opgeleverd en een voortzetting had geen meerwaarde. Wel blijft de aandacht voor de WLZ-aanvragen. Momenteel wordt onderzocht of en op welke wijze daaraan invulling gegeven kan worden in de reguliere dienstverlening.
6. Steady Base		X	Stoppen met huidige aanbieder, opvang huidige cliënten regelen met andere aanbieder(s), meenemen in beleid rond wonen met zorg / beschermd wonen. In de eigen gemeente is een adequate opvang die wisselend door cliënten wordt beoordeeld. De jongeren vallen allen onder de WMO en niet onder de Jeugdwet. In het kader van WMO geldt (nog) niet het woonplaatsbeginsel. In de toekomst wel. Waar de mensen uit Steady Base Nijkerk naar elders vertrekken om te wonen is die gemeente verantwoordelijk voor de kosten (want daar ingeschreven). Voor het eerste (half) jaar wordt door de gemeente van herkomst voor de overgang financiering meegegeven. Voor Beschermd Wonen kunnen we vanuit de regio niet per inwoner een kostenberaming maken.

7. Eigen Plan	X		Activiteit voortzetten, deze interventies dragen bij aan de transformatie die we in Nijkerk nastreven.
8. Passend Onderwijs – Jeugdhulp		X	De pilot is gestopt; de resultaten worden meegenomen in de uitwerking van het Nationaal Programma Onderwijs (NPO)
9. Jongeren in beeld	X		Activiteit voortzetten, gelet op de resultaten is het wenselijk deze werkzaamheden voort te zetten, de werkzaamheden dragen bij aan de transformatie die we in Nijkerk nastreven.
10. Schuldhelpverlening – Vroegsignalering	X		De werkwijze word opgenomen in het beleidsplan schuldhelpverlening 2021- 2025 en wordt nader uitgewerkt in het uitvoeringsplan schuldhelpverlening in 2022.
11. Stop drugs Nijkerk	X		De preventieactiviteiten worden voortgezet, in verbinding met de leefomgeving en lopende projecten (JOGG, etc.). Ook wordt meer ingezet op data gestuurd handelen, waarbij het IJslandse preventiemodel ondersteunend kan zijn. N.B. De gemeenteraad heeft een uitgebreide evaluatie ontvangen via een raadsinformatiebrief d.d. 18 januari 2022.

Uit de evaluatie is gebleken dat 8 van de 11 pilots voldoende bijdragen aan de beleids- of transformatiedoelstellingen van de gemeente. Daarvan is de dekking van 6 pilots opgenomen in de lopende meerjarenbegroting van de gemeente. Voor 2 pilots (Welzijn op Recept en het WelKOM huis) is ten opzichte van de lopende begroting aanvullende financiering nodig. Bij 3 pilots (Steady Base en Passend Onderwijs – Jeugdhulp en WMO naar WLZ) is gebleken dat de resultaten niet of onvoldoende hebben bijgedragen aan de gestelde doelen en worden in de huidige vorm beëindigd.

B. We werken datagericht

Uit de evaluatie is ook gebleken dat bij diverse pilots beoogde doelstellingen in het verleden -bij de start- niet of onvoldoende concreet zijn vastgesteld. Daarin wordt nu - bij de eventuele voorzetting van de pilots - een verbeterslag gemaakt.

In 2021 is fors ingezet op datagericht werken. Dit betekent dat onze organisatie ervan doordrongen is dat we (nu) sturen op basis van objectieve gegevens. Zo kunnen we toetsen of en in welke mate activiteiten daadwerkelijk een bijdrage leveren aan de gemeentelijke doelstellingen. Zo voeren we een meer zakelijke, vraaggerichte benadering door binnen de inkoop binnen het sociaal domein.

Dit is een cultuuromslag binnen de gemeentelijke organisatie en bij onze leveranciers en samenwerkingspartners. Bij nieuwe subsidie- of inkoopafspraken maken we duidelijke afspraken en sturen we hier ook op. Hierdoor is de “vrijblijvendheid” van de samenwerking er af en kunnen we tijdens het werk beter bijsturen. We geven de regie op de te bereiken resultaten niet uit handen. Maar we stellen de voortgang en het doelbereik van de afspraken nadrukkelijk aan de orde in de evaluatiegesprekken. Dit doen we op basis van de aangeleverde en gemonitorde gegevens.

2. Voortzetting Welzijn op Recept en WelKOM huis

Welzijn op Recept is een interventie om minder te medicaliseren en meer ‘de juiste zorg op de juiste plek te bieden’ voor inwoners met psychosociale klachten. Het activeert inwoners om activiteiten te ondernemen vanuit verbondenheid en wederkerigheid. Dit is niet in 1 of 2 jaar te realiseren. De meerwaarde op de langere termijn zit in het doorbreken van de automatische reflex om oplossingen voor psychosociale problemen in het medische domein te zoeken. En dat inwoners door de welzijnscoach en vanuit verbondenheid met anderen geholpen worden bij levensgebeurtenissen. Het normaliseren van het omgaan met levensgebeurtenissen in plaats van het medicaliseren daarvan. Daarmee sluit *Welzijn op Recept* aan bij de transformatiegedachte van de gemeente Nijkerk. Gezien de resultaten van de afgelopen jaren is hier een goede eerste stap gezet. Het proces komt nu in een volgende stap, mits de aanvullende financiering beschikbaar komt.

Welzijn op Recept draagt bij aan de transformatie. Diverse onderzoeken in Nederland en Engeland laten zien dat, indien inwoners vanuit de eerstelijnszorg sneller en beter terechtkomen bij ondersteuning en activiteiten in het voorliggend veld, het op langere termijn 25% minder zorgkosten geeft in de tweedelijnszorg. En er is een direct effect in de toename van welbevinden, zelfvertrouwen, zelfredzaamheid en toekomstperspectief bij inwoners. In de gemeente Nijkerk kunnen we na 2 jaar (ondanks de beperkende coronamaatregelen) al zeggen dat *Welzijn op Recept* een betere samenwerking oplevert tussen zorg en welzijn, meer welbevinden bij inwoners oplevert maar ook het actief participeren van inwoners bevordert. En dat ondanks de beperkende coronamaatregelen.

Het WelKOM huis beantwoordt aan het transformatiedoel om voorliggende voorzieningen meer in te zetten voor preventie. Kwalitatief goede ondersteuning en een goede toegang tot die ondersteuning en voorliggende voorzieningen wordt geboden.

De evaluatie van de pilot laat zien dat de doelstellingen van het WelKOMhuis als een open inloopvoorziening met dagbestedingsactiviteiten gerealiseerd zijn. Deze doelstellingen zijn:

- Bieden van een plek aan personen met verward gedrag en hun omgeving, onder meer outreachend werken;
- Bieden van activiteiten en structuur om te voorkomen dat problematiek zwaarder wordt of om te voorkomen dat personen terugvallen in oud gedrag;
- Vroegtijdige signalering via melding aan behandelaar en/of een van de gemeentelijke teams in het sociaal domein;
- Bieden van passende ondersteuning aan de personen met verward gedrag;
- Bieden van informatie aan inwoners, bezoekers en ketenpartners.

3. Aanvullende financiering Welzijn op Recept

Sigma heeft *Welzijn op Recept* opgestart met middelen die beschikbaar zijn gesteld bij het Uitvoeringsprogramma coalitieakkoord 2019-2020 (raadsbesluit januari 2019) als extra incidentele middelen om het Samen aan Zet voorstel *Welzijn op recept* te financieren. In de ‘afhechting Samen aan Zet’ (raadsbesluit november 2020) is aangegeven dat voor *Welzijn op Recept* (indien nodig) financiering zou worden gezocht binnen de reguliere budgetten (oud voor nieuw). Binnen het huidige budget is er echter niet genoeg geld om *Welzijn op Recept* uit te voeren. Dit komt met name door de aanstelling van

de welzijnscoach (dit is een hele specifieke functie). Daarom stellen we voor om Sigma extra geld te geven voor Welzijn op Recept.

Voor de komende fase die we met Welzijn op Recept willen ingaan, moeten we nadrukkelijker het gesprek aangaan met de zorgverzekeraars. Dit kan op de langere termijn betekenen dat de structurele gemeentelijke kosten voor Welzijn op Recept lager kunnen uitvallen.

Op jaarbasis kost Welzijn op Recept € 55.000,-. Omdat de huidige subsidie doorloopt tot 1 juli 2022, is voor de rest van 2022 incidenteel een bedrag nodig van € 30.000,-. Omdat hiervoor geen budget is begroot, wordt de raad gevraagd de benodigde middelen beschikbaar te stellen ten laste van de Algemene reserve.

4. Structurele financiering Welzijn op Recept

Op jaarbasis kost Welzijn op Recept € 55.000,-. Omdat hiervoor geen budget is begroot, wordt de raad gevraagd de benodigde middelen mee te nemen in de integrale afweging bij de Voorjaarsnota 2022.

5. Aanvullende financiering WelKOM huis

Op de begroting van 2022 is reeds een bedrag beschikbaar van € 150.000,-. Om de totale exploitatie van het WelKOM huis ad € 240.000,- voor 2022 te kunnen bekostigen, is aanvullende financiering nodig van € 90.000,-. Dekking hiervoor kan worden gevonden uit de rijksmiddelen covid compensatie. Deze compensatie is ook bedoeld voor extra begeleiding van kwetsbare groepen, waartoe ondersteuning van mensen met verward gedrag via het WelKOM huis gerekend kan worden. De dagbesteding van het WelKOM huis kan juridisch gezien gefinancierd worden met incidentele subsidie voor 2022.

6. Structurele financiering WelKOM huis

Het WelKOMhuis heeft een tweeledige functie, te weten de inloop en de dagbesteding. Nu de dagbesteding voor ggz-cliënten een maatwerkvoorziening is (zie verder bij kanttekening 3), heeft dit gevolgen voor de financiering van de pilot voor het deel dagbesteding. Dit valt vanaf 1-1-2022 onder inkoop Wmo. Het structureel subsidiëren van de dagbesteding kan juridisch gezien niet zomaar. Dit omdat de gemeente de voorziening dagbesteding heeft ingekocht en meerdere Wmo aanbieders heeft gecontracteerd die eenzelfde product leveren. Gedurende het jaar is nu voldoende tijd beschikbaar om nader te onderzoeken, rekening houdend met de juridische kaders en landelijk beleid DBC, op welke wijze deze voorziening structureel gefinancierd kan worden.

Structureel is een bedrag benodigd van € 240.000,- per jaar vanaf 2023 voor de inloofunctie van het WelKOM huis en de bekostiging van de GGZ-dagbesteding (zie hierna punt 3 en 4 bij paragraaf Kanttekeningen). Omdat hiervoor geen budget is begroot, wordt de raad gevraagd de benodigde middelen mee te nemen in de integrale afweging bij de Voorjaarsnota 2022.

Kanttekeningen

Welzijn op Recept

1. Het niet geven van extra geld betekent dat Welzijn op Recept moet stoppen. Naast het risico van verlies van de opgedane kennis, ervaring en contacten is de kans reëel dat dit de inzet van afgelopen jaren teniet zal doen.

WelKOM huis

1. Beëindiging van het WelKOMhuis zal ingrijpende consequenties hebben. Naast het risico van verlies van de opgedane kennis, ervaring en contacten is de kans reëel dat dit leidt tot verlies van de opgebouwde levensstructuur en -basis van de cliënten. Ook kan dit leiden tot verhoging van de Wmo-uitgaven voor de gemeente: een deel van de cliënten krijgt een Wmo-indicatie voor

dagbesteding. De daarvoor geldende tarieven zijn hoger dan bij subsidieverlening aan het WelKOM huis.

2. Met het WelKOM huis maken we aanvullende afspraken over de arbeidsmarktgerichte dagbesteding. Hiervoor formuleren we de te volgen processen en de verantwoordelijkheden scherper.
3. Als gevolg van de wijzigingen in de bekostigingssystematiek van de Geestelijke Gezondheidszorg (GGZ) is dagbesteding van ggz-cliënten vanaf 1-1-2022 overgeheveld naar de Wmo. Over deze verandering is niet op tijd gecommuniceerd met gemeenten, waardoor er onvoldoende tijd is geweest om ons voor te bereiden op deze wijziging. Over hoeveel mensen het gaat, is op dit moment nog onbekend. Cliëntenorganisatie MIND schat het op nationaal niveau op zes- à zevenduizend mensen. Het Rijk heeft geen extra geld beloofd voor deze groep, omdat deze cliënten volgens VWS altijd al onder de Wmo vielen. De Vereniging Nederlandse Gemeenten raadt gemeenten aan om met deze ggz-cliënten te kijken wat een 'passende oplossing is'.
4. Als zorg niet meer helemaal onder de Zvw valt, betekent dat overigens niet automatisch dat dit Wmo-zorg is. Dat betekent dat de gemeenten met deze groep ggz-cliënten samen bekijken welke ondersteuning het beste past. Wie de kosten vanaf 1 januari 2022 gaat betalen is nog niet duidelijk. Tot voor kort betaalden de zorgverzekeraars dit. Met dit raadsvoorstel dekken we het ontstane financiële gat. De VNG zet zich ervoor in om vanuit het Rijk hiervoor compensatie te ontvangen. De hiervoor genoemde wetswijziging gaat over het nieuwe Wmo-product dagbesteding voor ggz-cliënten. Het gevolg is dat hierdoor eventueel een nieuw Wmo-product ontstaat, waarvoor we in ieder geval een beschikking moeten afgeven. Of de dagbesteding voor ggz-cliënten onder het bestaande product dagbesteding specialistisch valt of dat het een nieuw product betreft is nu dus nog niet duidelijk. Ook het verwachte aantal cliënten voor Nijkerk is nog niet inzichtelijk. Hiervoor zijn we ook in afwachting van de landelijke regeling. Dan pas krijgen we meer inzicht in de financiële consequenties van deze wijziging. Mocht het Rijk wel tot (gedeeltelijke) compensatie overgaan dan kan daar voor Nijkerk dus mogelijk een – ten opzichte van voorliggend voorstel - financiële meevaller ontstaan. Ondertussen kunnen we op deze manier wel de continuïteit van de ondersteuning waarborgen.
5. Met alle onduidelijkheid en in afwachting van de landelijke regeling kan het WelKOM huis de dagbesteding met extra geld voor 2022 voortzetten. Dit eenmalige geld is ook voor andere ggz-aanbieders, die dagbesteding aanbieden voor cliënten uit Nijkerk. We betalen daarmee eenzelfde tarief.
6. Een subsidie geeft het WelKOM huis de meeste zekerheid over de financiële houdbaarheid van de exploitatie. Bij de start van deze pilot in 2019 is daarom gekozen voor een subsidierelatie. Door de gewijzigde regelgeving voor de financiering van de dagbesteding ggz ontstaat mogelijk een nieuwe maatwerkvoorziening. Hiervoor heeft gemeente Nijkerk een inkoopovereenkomst Wmo. Omdat we de projectperiode willen verlengen tot en met het einde van 2022 zetten we de subsidierelatie voor 2022 voort. En als uw gemeenteraad er mee instemt, onderzoeken we in 2022 hoe het WelKOMhuis vanaf 2023 structureel voortgezet kan worden zonder subsidie voor de dagbesteding.

Financiën

Het doorzetten van de pilots in reguliere werkzaamheden is belangrijk binnen de transformatie van het sociaal domein. Voor enkele pilots geldt zelfs dat als we er niet mee doorgaan de kosten op een andere wijze bij de gemeente terugkomen. Vaak zelfs hogere kosten.

Voor Welzijn op Recept en het WelKOM huis en is aanvullende financiering nodig. Hiervoor stellen wij de raad voor aanvullend budget beschikbaar te stellen voor 2022.

RAADSBESLUIT

Nummer: 2022-021

De raad van de gemeente Nijkerk;

gelezen het collegevoorstel van 8 maart 2022;

b e s l u i t :

1. Kennis te nemen van de evaluatieresultaten van 11 pilots in het Sociaal Domein.
2. Op basis van de aangetoonde maatschappelijke effecten de pilots Welzijn op Recept en het WelKOM huis voort te zetten.
3. De bij het beslispunt 2. Welzijn op Recept behorende incidentele financiële effecten van € 30.000,- in 2022 ten laste van de Algemene reserve te brengen en definitief financieel te verwerken in de 1e Bestuursrapportage 2022.
4. De bij het beslispunt 2. Welzijn op Recept behorende structurele financiële effecten van € 55.000,- per jaar vanaf 2023 integraal af te wegen bij de Voorjaarsnota 2022.
5. De bij het beslispunt 2. WelKOM huis behorende incidentele financiële effecten van € 90.000,- in 2022 ten laste van de rijksmiddelen covid 19-compensatie te brengen en definitief financieel te verwerken in de 1e Bestuursrapportage 2022.
6. De bij het beslispunt 2. WelKOM huis behorende structurele financiële effecten van € 240.000,- per jaar vanaf 2023 integraal af te wegen bij de Voorjaarsnota 2022.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van de raad van de gemeente Nijkerk d.d. 21 april 2022,

de griffier,

de voorzitter,

mevrouw A.G. VERHOEF-FRANKEN

de heer mr. drs. G.D. RENKEMA